MIRCEA POPESCU

DOSARUL „CĂPRIOAREI AURII"

56

MIRCEA POPESCU

DOSARUL „CĂPRIOAREI AURII“

II

56
EDITURA TINERETULUI

Dosarul „Căprioarei aurii“
Mircea Popescu

EDITURA TINERETULUI
București, 1968

Redactor: Iordana Ureche
Tehnoredactor: Gabriela Iliopolos
Coperta: Dumitru Ionescu
Digitalizare: EPUB

„El“ rupse, cel dintâi, tăcerea:

— Așadar, iată-ne la Paris! Suntem din nou împreună. Ca în urmă cu atâția ani.

— De unde-ai știut că voi veni?

— Nu-ți imaginezi?

— Caraiman?

— Exact! Dobitocul ăsta bătrân mă slujește ca un câine credincios. M-a informat și de călătoria ta, dar, mai ales, că ai descoperit, în sfârșit, „Căprioara aurie“...

— Știai, deci?

— Bineînțeles! Altfel n-ar fi avut niciun rost să mă deplasez până aici.

— Și acum... ce vrei?

— Tabloul nu mă interesează. Poți să ți-l păstrezi. Îmi trebuiesc neapărat documentele.

— La ce bun?

— Să mă îmbogățesc.

— Nu s-ar spune că ești sărac?

— E adevărat, am tot ce-mi trebuie! Nu-mi lipsește nimic. Dar noii mei patroni s-au săturat să tot aștepte împlinirea promisiunii mele.

— Nu înțeleg!

— Nici nu e nevoie să știi prea multe. Îmi e suficient să intru în posesia documentelor.

— Dar nu mai au nicio valoare! S-au schimbat atâtea de atunci!

— Baronul „lucra“ bine. Sunt unele documente deosebit de prețioase și acum. Măcar pentru „metodele“ de lucru înșirate acolo. Cred că ar fi niște surse bune de inspirație.

— Și ai vrea să le trimit?

— Ar fi ca și imposibil. M-am gândit la ceva mai deosebit. Am să le iau singur. Și apoi, sunt convins că voi mai găsi și documente noi. Ești doar inginer la un Institut important. Spionajul industrial mă interesează deopotrivă.

— Vrei să spui că...

— Nu vreau să spun nimic. Ești tot atât de deștept ca și mine și sunt convins că ai înțeles imediat despre ce e vorba.

— Dar... în cazul acesta...

— Vei fi prizonierul meu cu sau fără voia ta. Am pregătit o cameră, în acest castel, specială pentru tine.

— Ești nebun?!

— Știu. Îmi risc poate viața, dar n-am de ales. Și așa nu mai e de glumit cu patronii mei. E singura speranță să mă pot reabilita în ochii lor. Altfel, mă vor considera că nu mai sunt bun de nimic. Ani de zile am trăit în preajma lor ca un parazit. Trebuie să le dovedesc că sunt totuși încă util. Știi prea bine că sub numele meu nu m-aș mai putea întoarce în țară niciodată. Eu am murit demult, prăvălit în văile adânci și colțuroase ale Zăganului, și morții nu învie decât în romanele celor care cred în metempsihoză. Dar m-aș putea întoarce sub un alt nume: sub numele tău. Nimeni n-ar bănui nimic. Și în timp ce tu mă vei aștepta aici, eu mă voi ocupa frumușel de treburile care mă interesează. Spune? Nu găsești că planul meu e genial?

Un fior rece trecu prin șira spinării lui Romulus. Se ridică de pe fotoliu și cercetă cu privirea camera în care se aflau. Într-un colț, pe o măsuță, zări un telefon.

— Ce-ți trece prin gând? îl întrebă „el", surâzând batjocoritor. Aici ești complet izolat. Telefonul nu funcționează. Vrei, poate, să strigi după ajutor? Servitoarea care ne-a deschis ușa e surdo-mută. În afară de asta, doi paznici, care nu știu de glumă, te vor pune imediat la respect dacă încerci să faci vreo faptă nechibzuită. Ei te vor păzi cu străşnicie până mă voi întoarce eu, viu și nevătămat. Și acum, destul cu vorbăria! E târziu și trebuie să încep acțiunea. Dezbracă-te și dă-mi hainele tale! Din câte sunt informat, trebuie să pleci mâine dimineață cu avionul spre București.

Romulus Dobrotan s-a așezat în fotoliu, cu capul prins în mâini.

Înaintea ochilor îi joacă acum torțe, zeci de torțe, sute de torțe și simte ca și atunci, în nări, mirosul puternic al rășinei arse...

Când a aflat de moartea lui Manea, l-a cuprins definitiv groaza. Nu mai avea ce căuta acasă. Trebuia să se reîntoarcă la București, să scape de coșmarul, de aripa morții care îi învăluia pe toți cei ce cunoscuseră, cât de puțin, misterul „Căprioarei aurii".

Ceea ce Romulus știa acum cu precizie era faptul că baronul și „el" îi întinseseră o cursă abilă, pentru a se convinge de intențiile lui Begu. După ce baronul vânduse tabloul tatălui său, l-a înlocuit cu o copie lipsită

de valoare. Bineînțeles, baronul nu ascunsese niciun fel de documente secrete în tabloul original. Toată povestea era inventată pentru a descoperi pe cei care erau interesați să pună mâna pe documente.

Romulus își dădea seama că a fost un pion prețios pe tabla de șah a spionilor. Cu ajutorul lui, inconștient, se țesuse bine urzeala în care fusese prins Begu. Odată lichidat adversarul cel mai de temut, baronul își continuase liniștit treburile.

Cât privește bietul Manea, acesta fusese urmărit; în momentul când lemnarul îl căutase acasă, confirmase bănuielile urmăritorilor săi, care încheiaseră imediat socotelile cu acest martor, „care știa prea multe".

Convins, deci, că îi va veni și lui rândul, își pregătea cu febrilitate bagajul într-o după-amiază călduță, de primăvară timpurie, când, deodată, cineva ciocăni cu putere în ușă.

— Deschide, Romulus! Eu sunt!

Nu știa ce să facă. Un tremur bolnăvicios îi cuprinse trupul. Poate era o slăbiciune firească, urmare a bolii care îi chinuise trupul atâta vreme. Se hotărî, în cele din urmă, să deschidă ușa, orice s-ar întâmpla. „El" pătrunse în cameră.

— Te pregătești să pleci?

Romulus nu răspunse. Aștepta încordat, curios să vadă ce urmează.

— Nu fi prost! Nu trebuie să-ți mai fie teamă de acum înainte. Baronul e mort!

„Îi întindeau o nouă cursă? În orice caz, vestea – dacă era adevărată – l-ar fi liniștit în bună parte."

— Un nebun! Un electrician de la șantier s-a repezit asupra lui și l-a sugrumat. Electricianul a fost împușcat pe loc.

Își aprinse calm o țigară, că și cum lucrurile pe care le istorisea erau foarte firești. Se așeză pe un scaun și îl invită pe Romulus să procedeze la fel.

— Nu ai niciun motiv să nu mă crezi! Poți verifica ușor adevărul spuselor mele. Am rămas în viață singuri noi doi, care cunoaștem taina „Căprioarei aurii".

În sfârșit, Romulus se decise să vorbească:

— Am impresia că această „Căprioară aurie" e o simplă nălucire. Nici nu există!

— Ba da, Romulus! Te înșeli profund! Există! Poate să-ți confirme și Caraiman. El e autorul copiei, pe care baronul a vândut-o bătrânului drept tablou original. Numai că el nu cunoaște ceea ce știm noi: că în

adevăratul tablou sunt ascunse documente importante. Baronul mi-a arătat tabloul. L-a văzut și Caraiman. Îl ținea ascuns într-un tub de metal. Acolo – sunt sigur – se află și documentele. Baronul mi-a vorbit despre ele. Îți dai seama ce-ar însemna să ni le însușim?

— Nu vreau să știu nimic. Nu mă interesează nici tabloul și nici documentele! Vreau să plec la București!

— A, nu! N-ai să faci asta! Trebuie să rămâi aici, cu mine, până când le voi găsi. Apoi, ai să te duci unde poftești.

— De ce? Ce rost are?

— Fiindcă știi cine l-a ucis pe Begu.

Îl privea pătrunzător, drept în ochi.

— Aș putea să te strivesc oricând ca pe un vierme! Însă, știi foarte bine, asta nu se va întâmpla niciodată, dintr-un singur motiv, care ne leagă mai presus de orice, deși suntem atât de deosebiți unul de altul. Dar tu? Tu ai putea să mă vinzi, inconștient cum ești, cu firea ta serafică și naivă, primului om ce-ți iese în cale. Dacă pleci de aici, să știi că îmi calc pe inimă, așa că poți să-ți faci și testamentul! Ai înțeles?

Se ridică de pe scaun și se îndreptă spre ușă.

— Despachetează imediat! mai spuse „el" și părăsi încăperea.

Și Romulus a rămas acasă.

De la moartea baronului, lucrările șoselei strategice fuseseră în bună parte întrerupte. Din București veniră știri grave. Capitala suferise de pe urma unui bombardament îngrozitor. Situația pe front era de-a dreptul disperată. Trupele germane de geniu, care lucrau pe șantier, au fost dizlocate pe rând și transformate, în grabă, în trupe de infanterie pentru a apăra retragerea celorlalți, astfel că șantierul rămase aproape pustiu.

În acest timp, „el" se încăpățâna să caute „Căprioara aurie". Cercetările s-au dovedit însă zadarnice. Baronul dusese în mormânt taina ascunzătorii ei.

La începutul lunii august, „el" a primit ordin de la comandamentul german să preia conducerea ultimului detașament de geniști și să plece pe front.

Trecuseră trei săptămâni.

Și iată că într-o noapte fierbinte de august, câțiva oameni, cu torțe aprinse în mâini, intrară în grădina din fața vilei.

Era o imagine aproape ireală. La lumina văpăilor, oameni și brazi căpătau înfățișări și contururi fantastice, ca de basm.

Din mijlocul lor se desprinseră doi oameni care duceau pe o targă improvizată corpul unui mort, îmbrăcat în uniformă de subofițer neamț. Cei doi oameni erau pictorul Caraiman și un țăran înalt, care, după straie, părea să fie un cioban. Întreaga familie Dobrotan ieșise în cerdac.

Pictorul întinse bătrânului Dobrotan un portofel de piele vișinie, pe care era prinsă o monogramă de aur: litera M.

— L-a găsit omul acesta, spuse Caraiman, arătând spre cioban. S-a prăvălit într-una din văile colțuroase ale Zăganului. Probabil... un accident... Dumnezeu să-l ierte!

De pe cerdac se auzi un țipăt ușor, și Mara Dobrotan se prăvăli leșinată pe trepte.

*

În după-amiaza zilei de 15 iunie a anului 1968, căpitanul Dan Tomescu urmarea cu satisfacție lista pasagerilor avionului Caravelle, care trebuia să aterizeze peste un sfert de oră pe aeroportul Băneasa, venind direct de la Paris. Printre pasageri figura și inginerul Romulus Dobrotan, o persoană care îl interesa în cea mai mare măsură.

Mulțumi directorului aeroportului pentru amabilitate, traversă holul uriaș și intră în bar. Se așeză pe unul din scaunele înalte și comandă o cafea. Apoi se întoarse spre vecinul său, un tânăr scund și negricios, care sorbea visător dintr-un pahar plin cu Pepsi-cola.

— Peste un sfert de oră va fi aici! Misiunea dumitale începe din momentul când va coborî din avion. Pentru confruntare, ai fotografia la îndemână.

— Am înțeles, răspunse locotenentul Mareș, grăbindu-se să golească conținutul paharului. Își achită consumația și ieși, în timp ce Dan Tomescu calcula în gând că – până la sosirea avionului – are timp suficient să-și bea cafeaua.

Gigantica pasăre de oțel sosi la ora fixată, cu o precizie de calcul electronic.

Printre pasagerii care coborâră din avion se aflau savantul Horia Domileanu, doctorul Vasile Vasilescu și inginerul Romulus Dobrotan, adică grupul de specialiști români, care perfectaseră la Paris diverse acorduri tehnice cu un grup similar de specialiști francezi.

Locotenentul Mareș privi încă o dată fotografia pe care i-o înmânase superiorului său și se convinse, pe deplin, că bărbatul în vârstă de aproximativ cincizeci de ani, potrivit de statură, îmbrăcat într-un costum gri, croit impecabil, purtând pe cap o pălărie de aceeași culoare, cu borurile exagerat de mari, este – fără nicio îndoială – una și aceeași cu persoana pe care trebuia să o supravegheze îndeaproape până a doua zi, când urma să intre în acțiune căpitanul Tomescu.

Inginerul Romulus Dobrotan îndeplinise formalitățile vamale, obișnuite în astfel de cazuri, și se îndreptase spre ieșire, acolo unde câțiva ziariști culeseră pe blocnotesuri impresii fugare ale savantului Domileanu, șeful delegației, iar fotoreporterii își făcură datoria, imortalizind pe mica peliculă de celuloid câteva aspecte ale evenimentului.

Inginerul îi salută ceremonios pe ceilalți doi, precum și familiile acestora, venite în întâmpinare, și se îndepărtă grăbit spre stația de taxiuri.

Bineînțeles, Mareș îi urmărea atent orice mișcare, însă la o distanță care să nu trezească niciun fel de bănuieli urmăritului.

Însă, mai înainte ca inginerul să ajungă la stația de taxiuri, o mașină particulară, un Renault albastru, se desprinse de lângă trotuar, porni în viteză și se opri brusc chiar în dreptul lui. Ușa cea mai apropiată a mașinii se deschise larg și inginerul se urcă înăuntru, fără niciun fel de ezitare.

Mareș nu stătu nici el mult pe gânduri. Se aruncă în primul taxi; arătând șoferului legitimația, îi ceru să urmărească îndeaproape mașina cu care dispăruse inginerul.

Renaultul albastru parcurse drumul de la aeroport până la gară în cea mai mare viteză, strecurându-se cu multă abilitate prin aglomerația celorlalte mașini.

Dar și șoferul de pe taxiul în care se urcase locotenentul Mareș se dovedi a fi un bun meseriaș, astfel că cele două mașini ajunseră aproape în același timp în fața gării.

*

După aterizarea avionului, Dan Tomescu își băuse tihnit cafeaua. Tocmai se îndrepta spre ieșire, când se ciocni de... Radu Balmuș.

De data aceasta, nu-și putuse stăpâni un zâmbet:

— Ne întâlnim, pentru a doua oară, în același loc, Radule!

— Cu deosebirea că de data aceasta am impresia că nu ți-am produs niciun fel de încurcătură, răspunse reporterul satisfăcut.

— Tot pentru un reportaj ai venit?

— Bineînțeles. M-am revanșat pentru insuccesul de acum două săptămâni.

— Ce insucces?

— Trebuia să fac un reportaj despre plecarea savantului Horia Domileanu la Paris. Din greșeală, l-am confundat atunci cu un alt membru al delegației.

Și Radu îi povesti în câteva cuvinte peripețiile prin care trecuse, precum și nemulțumirile redactorului șef Lăzăroiu.

— De data asta, Dorian și-a făcut și el, pe deplin, datoria. Iar ca amintire, l-am mai fotografiat o dată și pe celălalt, un inginer... Cum îl cheamă?

Radu răsfoia carnețelul de însemnări.

— Romulus Dobrotan, îi veni în ajutor Dan.

— Exact! De unde știi?

— Fiindcă persoana lui mă interesează în mod deosebit.

— Ei, drăcie! exclamă deodată Radu. Dobrotan! Unde am mai auzit eu de numele ăsta?

Fulgerător, îi venise în minte scena din casa lui. Se opri brusc și își dădu o palmă peste frunte.

— Ce s-a întâmplat? Ce-i cu tine?

— Ascultă! Nu cumva acest Dobrotan e implicat într-o afacere dubioasă?

— Ce spui?! De unde până unde ți-a venit ideea asta?

— Pentru că, atunci când mai mulți oameni sunt preocupați în mod deosebit de o persoană, socotesc că persoana respectivă nu are cugetul prea curat.

— S-ar putea, consimți calm, tresărind ușor la auzul veștii, că – în afara lui – se mai interesa și altcineva de cazul „Căprioarei aurii“. Aș fi curios să știu, adăugase el, cu toată sinceritatea, cine se mai preocupă de persoana inginerului?

— Un coleg de-al tău.

— De-al meu?!

— Adică nu chiar un coleg, că era de la miliție.

— Nu înțeleg, mărturisi foarte intrigat căpitanul de securitate.

— Acum îmi amintesc și numele lui: maiorul Păcuraru.

— Nu cunosc niciun maior de miliție cu acest nume!

— Tot ce se poate! În definitiv, nu ești obligat să-i cunoști pe toți.

— Ai dreptate, dar ceea ce mă surprinde nu este numele maiorului, ci cu totul altceva.

— Aș putea să știu și eu ce anume?

— Deocamdată, nu! Mai întâi, te rog să-mi dai amănunte asupra împrejurărilor în care l-ai cunoscut pe acest maior.

— La mine acasă.

— La tine acasă?! Hm! Vă cunoașteți de mult?

— Da' de unde!

— Atunci?

— Știu că o să ți se pară ciudat, dar l-am cunoscut chiar în ziua când ne-am întâlnit. Revederea noastră a avut darul să-mi trezească amintirile plăcute din copilărie. M-am hotărât, în ziua aceea, să fac o plimbare prin locurile dragi. Așa am ajuns la tine acasă. Când m-am reîntors, am primit vizita unui bărbat în vârstă, scund și gras – îți mărturisesc sincer că avea o înfățișare destul de nesuferită – care s-a recomandat drept maiorul de miliție Păcuraru. Mi-a pus doar două întrebări surprinzătoare pentru mine, la care nici n-am știut ce să răspund.

Lui Dan Tomescu i se părea că stă cu tălpile pe jeratic.

— Ce întrebări?

— În primul rând, ce știu despre acest inginer Dobrotan. Bineînțeles, pe atunci nu aveam habar de el.

— Și cealaltă întrebare?

— Ce am căutat la tine acasă...

— Ești sigur?

— Da!

— Înseamnă că ai fost urmărit.

— Eu?! Pentru ce?

— Vom vedea. Continuă!

— Asta e tot! A! Ba nu! Îmi amintesc că m-a mai întrebat dacă nu am fost la tine acasă în legătură cu o „Căprioară aurie“.

— Cum ai spus?!

— Căprioară aurie! Nu-i așa că sună tare ciudat?

Dan Tomescu nu dădu nicio atenție acestei întrebări. Îl preocupa, bineînțeles, persoana enigmaticului maior de miliție.

— Și ce s-a întâmplat mai departe?

— Ceva tot atât de straniu.

— Cum așa?

— O colocatară a imobilului, bună prietenă cu mine, a întrerupt discuția noastră. Profitând de neatenția mea, maiorul a dispărut.

— A dispărut? Asta îmi confirmă bănuielile.

— Ce bănuieli? Nu cumva maiorul... nu era maior? Te pomenești că a fost un borfaș? Dar nu-mi amintesc să-mi fi dispărut ceva din casă.

— Ascultă, Radule! Dacă l-ai reîntâlni cumva pe acest om, l-ai recunoaște?

— Cred că da.

Tot vorbind, ajunseseră la mașina care îl aștepta pe Dan în fața aeroportului.

— Dragul meu, s-ar putea să mai am nevoie de tine cât de curând. În acest caz, îți voi telefona.

*

Dan Tomescu se reîntorsese la birou. Aici îl aștepta o comunicare urgentă din partea locotenentului major Mareș. Iată care era conținutul ei:

„Inginerul Romulus Dobrotan a fost așteptat de o mașină particulară, un Renault albastru, în care s-a urcat deîndată ce a părăsit incinta aeroportului. Mașina s-a oprit în dreptul gării, unde a staționat circa cinci minute. În acest timp, m-am putut apropia neobservat de ea datorită aglomerării din fața gării. În mașină erau doar două persoane: șoferul și inginerul Dobrotan. La puțin timp, a apărut un individ scund și gras, care, după ce a schimbat câteva vorbe cu inginerul, l-a invitat pe acesta în restaurantul gării. Mi-am notat numărul mașinii și am continuat urmărirea."

Dan ceru legătura cu Serviciul circulației și rugă să i se comunice numele proprietarului mașinii Renault albastru, cu numărul notat de locotenentul major Mareș. Apoi raportă colonelului Adrian Manea, în amănunt, cum se desfășurase după-amiaza, neuitând să amintească și de misteriosul maior de miliție Păcuraru.

— Ține legătura cu fostul dumitale coleg. S-ar putea să-ți fie de mare ajutor în această afacere încâlcită, ale cărei ițe prevăd că abia acum încep să se desfășoare. Ajutorul dumitale va fi locotenentul major Mareș. Dacă mai ai nevoie de oameni, să mă anunți telefonic!

— Așa voi face!

Colonelul Manea aprinse o țigară și o așeză pe marginea scrumierei de bronz.

— Să știi că sunt tare nerăbdător să aflu cât mai curând vești despre „Căprioara aurie“. Inginerul Dobrotan mi-a răscolit amintirile dureroase ale copilăriei. Aș fi vrut să conduc personal această anchetă, care s-ar putea să ducă la descoperirea, după aproape douăzeci și cinci de ani, a autorului sau autorilor unei crime strâns înlănțuite de o activitate de spionaj, ale cărei rețele nu se știe dacă nu ajung chiar până în zilele noastre. Dar, deocamdată, trebuie să respect dorința inginerului, de a nu mă prezenta eu la vila Mara.

— Nu vi se pare ciudată aceasta dorință?

— Oarecum! Probabil că există o explicație, al cărei înțeles încă nu-l putem descifra. Îți doresc mult succes, tovarășe căpitan, și am toată încrederea că vei rezolva dosarul „Căprioarei aurii“!

Dan se ridică din fotoliu, strânse cu efuziune mâna pe care i-o întindea colonelul Adrian Manea și părăsi încăperea. Acesta rămase gânditor în fața ferestrei larg deschise. În lumina cenușie a înserării i se părea că la orizont deslușește, pe culmile Zăganului, un băiat alergând îngrozit spre casă, având încă vie imaginea unui om mort.

*

Când Dan se reîntoarse în birou, primi comunicarea Serviciului circulației că numărul mașinii urmărite corespunde unui Fiat 1100 – tip 1939 – aflat în prezent pe butuci, proprietarul ei fiind un fost șofer, pe vremuri proprietar de taxiuri, cu numele de Păcuraru, actualmente mecanic într-o cooperativă.

Îl chemă imediat pe locotenentul Bocan de la brigada operativă și îi încredința misiunea de a afla amănunte cu privire la numitul Păcuraru. La puțin timp, locotenentul major Mareș telefonă că inginerul Romulus Dobrotan s-a despărțit de bărbatul scund și gras după ce au luat masa în restaurantul gării.

Considerând că misiunea lui constă în aceea de a urmări mișcările inginerului, a abandonat observarea celorlalți doi indivizi.

Dobrotan s-a urcat într-un taxi, care l-a lăsat în fața imobilului unde ocupa o garsonieră. A intrat înăuntru și probabil că, obosit de drum, s-a culcat.

„Nimic suspect, nimic nefiresc, afară de acel Renault albastru și de falsul maior de miliție Păcuraru, care în trecut se pare că a fost și șofer de taxiuri. Ce legătură

poate fi între inginerul Dobrotan și acest individ dubios?“ își încheie șirul gândurilor Dan.

Îl rugă pe locotenentul major Mareș să organizeze peste noapte o pază strictă în fața locuinței inginerului, apoi, controlând ceasul-cronometru, constată că se făcuse destul de târziu. Era noapte de-a binelea. Se gândi că era timpul să se ducă acasă, să-și facă bagajul. În definitiv, a doua zi, conform înțelegerii cu inginerul Dobrotan, urma să se întâlnească cu acesta la vila Mara din Cheia. S-ar putea ca misterul „Căprioarei aurii“ să fie lămurit imediat. Și totuși...

Răsfoi însemnările pe care le făcuse în timpul cât lipsise inginerul din țară. Iată datele pe care le aflase căpitanul de securitate Dan Tomescu cu privire la inginerul Romulus Dobrotan și la familia sa:

„Născut în orașul Arad, în anul 1922, după propria sa declarație autobiografică. Părinții: Mara și Traian Dobrotan, decedați în septembrie 1944 în urma unui accident de mașină.

Traian Dobrotan, de profesiune inginer, a fost numit în anul 1942 șeful producției unei fabricuțe de cherestea din apropierea comunei Mâneciu Ungureni. Se pare că era un om lipsit de personalitate. Mediocru în ceea ce privea pregătirea tehnică. Mara Dobrotan, fire visătoare, melomană, cu o educație de pension.

La începutul anului 1943, bătrânul Dobrotan a cumpărat o vilă în stațiunea climaterică Cheia, unde și-a instalat familia.

Cercetările efectuate de miliția din Cheia au fost foarte anevoioase, întrucât extrem de puțină lume își mai amintea de această familie, care trăise oarecum izolată de locuitorii din comună. Cât despre Romulus Dobrotan, el era aproape un necunoscut pentru locuitorii comunei, în vremea aceea fiind student la Politehnică în București.

Însă în ultimii cinci ani, Romulus își petrecuse absolut toate concediile în stațiune, și fiecare, dintre cei puțini care îl cunoscuseră, îl apreciau ca un om cumsecade.

Cât privește viața lui Romulus Dobrotan, după anul 1944, datele se conturau ceva mai precis.

În facultate urmase Secția de construcții de drumuri și poduri, precum și construcțiile aeronavale, figurând printre studenții eminenți. Absolvise în chip strălucit facultatea, ocupând apoi funcții destul de importante. O activitate laborioasă, plină de promisiuni îndeplinite, o

activitate în care precumpănea cercetarea științifică de un înalt nivel.

Ca membru al diferitelor delegații tehnice, a fost trimis în mai multe orașe din Europa, ultima deplasare fiind efectuată la Paris, împreună cu savantul de renume mondial Domileanu și doctorul Vasilescu.

Iată, așadar, că aproape nimic nu pleda în defavoarea inginerului Romulus Dobrotan.

Dar și sursele de informație fuseseră destul de sărace, pentru că, în viața civilă, inginerul era un om retras – aproape ursuz – așa cum îl caracterizează unii dintre colegii de serviciu.

Necăsătorit, neavând niciun fel de prieteni, își vedea conștiincios de meserie și atât. Avea o singură pasiune: muzica.

Câțiva, mai curioși, reușiseră chiar să afle că e posesorul unei discoteci impresionante, pe care nu o văzuseră niciodată.

Dan se dusese, într-una din zile, chiar la locuința inginerului.

Ocupa o garsonieră într-un imobil mai vechi, situat în centrul orașului. Vecinii nu au avut decât cuvinte bune despre acest cavaler tomnatic. Amabil cu toată lumea, dar fără a avea relații de prietenie cu cei din jurul său. Nimeni nu i-a putut furniza mai multe amănunte decât aflase de la colegii lui de birou.

Conform afirmațiilor directorului Institutului unde lucra Dobrotan, acesta urma să plece în după-amiaza zilei de 15 iunie la Cheia, în concediu de odihnă.

Bineînțeles, în cursul dimineții, inginerul urma să predea un raport la minister asupra discuțiilor purtate cu specialiștii francezi, în timpul șederii sale în capitala Franței.

Astfel stând lucrurile, misterul comunicării telefonice privitoare la depărtata poveste a „Căprioarei aurii“ se părea că nu va fi elucidat decât odată cu reîntoarcerea inginerului Romulus Dobrotan de la Paris.

Dan își strânse notițele, le așeză cu grijă în sertarul biroului și se hotărî, în sfârșit, să plece spre casă.

Era trecut de miezul nopții, când ajunse în preajma locuinței inginerului. Pașii îl duseseră fără voia lui într-acolo.

În dreptul intrării principale, un tânăr apăru pe neașteptate din întuneric. Se apropie de el și îi ceru un chibrit să-și aprindă o țigară. Dan îl recunoscu imediat

pe unul din oamenii lui Mareș. Acesta îi raportă că nimic suspect nu se întâmplase până în acel moment.

Dan îi ceru să-i arate care era fereastra garsonierei inginerului. Camera era în întuneric. Romulus Dobrotan dormea obosit de călătorie.

În ziua când cercetase împrejurimile și se informase prin vecini, Dan se asigurase că nu există nicio altă posibilitate ca cineva să reușească să intre sau să iasă din imobil fără a trece pe la ușa principală. Așadar, în această privință putea să fie liniștit.

„De ce nu mai am răbdare până mâine după-amiază? De ce?“ se tot întreba el în gând.

Își continuă drumul până acasă pe jos. Stelele, ca niște felinare licărind în tainița nopții de iunie, parcă clipind vesele și surâzând trist, împânzeau bolta serafică.

*

Pe neașteptate, se dezlănțuise o furtună puternică, urmată de o ploaie torențială.

S-ar fi spus că vremea potrivnică influențase asupra bunei dispoziții a căpitanului de securitate Dan Tomescu, care acum fuma nervos, țigară de la țigară, în compartimentul unuia din vagoanele trenului ce-l ducea spre Cheia.

De dimineață iarăși nu se întâmplase nimic deosebit.

Raportul locotenentului major Mareș preciza că inginerul Romulus Dobrotan a plecat la orele nouă dimineața la minister, unde a prezentat raportul privitor la modul cum se desfășuraseră convorbirile sale la Paris.

La ora douăsprezece a plecat de la birou și a intrat într-un restaurant lactovegetarian din apropiere. Apoi s-a dus la Agenția de voiaj, de unde și-a cumpărat un bilet de tren, s-a urcat într-un autobuz și s-a îndreptat direct spre casă.

Pe la orele două după-amiază a plecat cu un taxi la gară. De Renaultul albastru, sau de omul scund și gras nici urmă.

În ceea ce privea raportul locotenentului Bocan, acesta arăta că s-a deplasat la locuința numitului Păcuraru, unde – într-adevăr – într-un garaj dărăpănat se afla o mașină Fiat 1100 – tip 1939 – pe butuci, purtând însă numărul notat de Mareș, ca aparținând Renaultului albastru.

Nevasta lui Păcuraru susținea că soțul ei se află în concediu de odihnă și că a plecat de aproape zece zile din București într-o excursie prin munții Făgărașului.

Verificând spusele ei la cooperativa unde lucrează soțul ca mecanic auto, s-a constatat că ele corespundeau adevărului.

Ca măsură de precauție, Dan luase legătura, din nou, cu Serviciul circulației și rugase pe cei în drept să urmărească pe drumurile de acces spre Cheia eventuala trecere a mașinii albastre, iar locotenentului Bocan îi dăduse dispoziție să continue cercetările cu privire la Păcuraru.

După ce își jalonase un plan de acțiune și se înțelesese cu Mareș asupra modului cum vor ține legătura telefonică, se îndreptase spre gară.

I s-a raportat că Romulus Dobrotan călătorește în primul vagon.

Călătoria până la Mâneciu Ungureni decurse în bune condițiuni și iarăși nu se întâmplă nimic deosebit.

Inginerul își văzuse de drum și se urcase în autobuzul care ducea la Cheia, în timp ce pe Dan îl aștepta, pe o stradă lăturalnică din spatele gării, o mașină pregătită din timp.

Ploaia se mai potolise, dar continua să cadă cu stropi mărunți și reci ca de toamnă. Șoseaua pietruită șerpuia printre munți, oferind privirilor priveliști de neuitat.

În sfârșit, pe la ceasurile șase după-amiază, atât autobuzul, cât și mașina în care călătorise Dan ajunseră la Cheia.

Inginerul coborî din autobuz, își îmbrăcă trenciul și porni pe o potecă laterală, ce ducea chiar din șoseaua principală până la un grup de vile izolate, așezate către marginea unei păduri.

Dan ocupase din timp o cameră la Complexul turistic, așa că se îndreptă într-acolo, hotărât să-l lase deocamdată pe inginer să se instaleze în locuința unde-și petrecea, în ultimii ani, concediile sale de odihnă. Această locuință nu era alta decât fosta vilă a familiei Dobrotan, ocupată în prezent de o familie de gospodari, muncitori forestieri de prin partea locului. În fiecare an, Romulus Dobrotan închiria o cameră în casa care îi amintea, probabil, de locul unde trăiseră părinții săi ultimii lor ani din viață.

După ce se instală în cameră, Dan coborî la bufet și ceru să i se pregătească o cafea. Avea de gând să viziteze pe inginer înainte de căderea serii, spre a se

putea orienta asupra locurilor pe care urma să le străbată. Savură cafeaua pe îndelete, bău și un pahar cu apă minerală, apoi, consultând ceasul-cronometru, își spuse că e timpul să plece. Se reîntoarse pe poteca pe care o urcase cu aproximativ o oră înaintea sa, Romulus Dobrotan și începu să urce, fermecat de frumusețea măreață a împrejurimilor. Continua să plouă mărunt, dar zarea era destul de limpede și undeva, la orizont, soarele încerca, timid și palid, să străpungă porțile ferecate ale norilor.

*

La o cotitură a potecii, îi apăru înainte, în mijlocul unui tăpșan smălțuit de flori, vila Mara.

Se aștepta să vadă o casă dărăpănată, peste care ploile și zăpezile așternuseră povara anilor, dar – spre surprinderea lui – imaginea era cu totul alta decât aceea pe care și-o făurise. O mână de gospodar „oprise“ parcă vremea în loc. Casa era văruită, gardul proaspăt vopsit, iar între brazii falnici, rondurile de flori de munte dădeau un aspect sărbătoresc grădinii.

— Căutați pe cineva?

Tresări. Ajunsese lângă un cerdac, ticsit de ghivece cu mușcate. Întins într-un șezlong, un bărbat îl privea stăruitor. Era inginerul Romulus Dobrotan. Dan urcă treptele cerdacului și îi întinse mâna, surâzând binevoitor:

— Eu sunt omul pe care-l căutați!

— A, da! Era să nu te mai recunosc. Poftim, ia loc!

Îl invitase să stea, alături de el, într-un alt șezlong ce părea anume pregătit pentru musafir.

Un timp, niciunul dintre ei nu scoase o vorbă. Se studiau pe furiș, neîndrăznind încă să deschidă discuția. În sfârșit, inginerul scoase un oftat prelung și constată, lipsit de fantezie:

— Nu-i prea plăcută vremea asta pentru luna iunie.

— Într-adevăr, recunoscu Dan.

— Ploile mărunte și reci nu sunt recomandabile pentru reumatici, continuă inginerul discuția pe același ton palid și insipid.

— Așa este!

Nici răspunsurile lui Dan nu străluceau. Pe el îl enerva însă faptul că Romulus Dobrotan părea să fi uitat cu desăvârșire scopul vizitei sale la vila Mara. Se hotărî să-și ia inima în dinți și să spargă gheața:

— Domnule inginer, cred că vă reamintiți faptul că m-ați invitat aici în urmă cu o săptămână!

— Bineînțeles! Doriți să aflați amănunte despre „Căprioara aurie“, nu-i așa?

— Exact!

— Din păcate, m-am înșelat.

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți!

— Vă voi lămuri de îndată. Deocamdată am impresia că v-am alarmat degeaba. Beți un coniac?

— Nu, mulțumesc?

— Nici eu nu obișnuiesc. Mă pregătisem special, știind că veți veni dumneavoastră.

— Sunteți foarte amabil.

— Te rog să mă însoțești! Îți voi arăta „Căprioara aurie“.

Un fior de emoție străbătu, pentru o clipă, întreaga ființă a lui Dan. Sosise clipa când se va afla în fața enigmaticului tablou, despre care îi vorbise colonelul Manea.

Îl urmă pe inginer în casă. Urcară o scară de lemn și ajunseră într-una din cele două încăperi de la etaj.

— Aceasta este camera de lucru a tatălui meu, spuse Romulus Dobrotan, învăluind cu o privire nostalgică încăperea. Acum îmi petrec aici concediile de odihnă și sunt fericit să-mi reamintesc locurile dragi din vremea tinereții mele.

— Aceasta a fost vila tatălui dumneavoastră? întrebă Dan, cu prefăcută naivitate.

— O! da! E mult de atunci! În urmă cu vreo douăzeci și cinci de ani! Am locuit aici foarte puțin. Un an sau doi, nici nu-mi amintesc bine. Tata lucra la o fabricuță de cherestea din împrejurimi. Era tot inginer. În anul 1944 a murit, împreună cu mama, într-un accident de automobil.

Tot vorbind, inginerul se apropiase de o casă de fier, de tip vechi, din care scoase un tub de metal negru.

— Casa aceasta de fier a aparținut tatălui meu. A stat închisă ani și ani de zile. Nimeni n-a avut curiozitatea să încerce să o deschidă și să vadă ce-i înăuntru. De altfel, ar fi fost un lucru destul de complicat. Acum un an, am adus de la București un meșter priceput și l-am rugat să o deschidă. Ce crezi că am găsit în casa de fier? Acest tub de metal și înăuntrul lui... „Căprioara aurie“.

Deșurubă capacul și scoase din interiorul tubului o pânză, pe care o desfășură imediat pe masă.

— Aceasta e faimoasa „Căprioară aurie“!

— E minunată!
— Așa mi-am spus și eu atunci.
— De ce numai atunci?
— Ai să vezi numaidecât. Cunoști povestea tabloului?
— Într-o oarecare măsură.
— Se spune că pânza ascunde documente secrete de cea mai mare importanță, aparținând unui nazist, care între anii 1943 – 1944 a condus o rețea de spionaj prin aceste părți...
— Știu!
— Ei bine, oricât am cercetat pânza a fost imposibil să găsesc vreo urmă a documentelor.
Afară, amurgul învăluia, încetul cu încetul, zările. Inginerul răsuci comutatorul și lumina unui bec puternic inundă camera.
— Mă tot întrebam ce s-o fi întâmplat cu ele? reluă inginerul discuția. După ce mi-am terminat concediul, m-am reîntors la București. Am arătat tabloul unui prieten...
— Un prieten?! îl întrerupse brusc Dan.
— Da. Un pictor... A examinat tabloul și ce crezi că mi-a spus? „E un fals! Un fals ordinar!“
— Poate că se înșela!
— Nicidecum! E un om priceput. Un expert în materie.
Inginerul își aprinse o țigară. Se așeză în dreptul ferestrei și privi câteva clipe, dus pe gânduri, poezia serilor de vară la munte.
— Eram dezamăgit, continuă el. Cunoșteam de la tata întreaga poveste a acestui tablou, pe care îl cumpărase de la spionul nazist drept o piesă unică, de mare valoare.
— Îl cumpărase?!
— Da! Bietul tata era un om de bună credință. Dorea mult să achiziționeze un lucru de preț. A cumpărat tabloul, convins că și-a plasat banii pe care-i agonisise într-un mod fericit. Baronul însă era un ticălos ordinar. A făcut o copie, aceasta pe care o avem acum în fața ochilor, iar originalul probabil că l-a păstrat pentru el.
— În acest caz atât tabloul original, cât și documentele sunt pierdute pentru totdeauna.
— Așa mi-am spus și eu până în primăvara acestui an. Trebuie să precizez că aproape și uitasem de tablou. Îl țineam totuși ca o amintire de la bietul tata. Într-o după-amiază am așezat pânza în fața mea și o contemplam, gândindu-mă că, oricât de lipsită de valoare ar fi, e totuși o copie reușită, ceea ce îmi dovedea că plagiatorul

nu era lipsit de talent. Țineam tubul de metal în mână, și deodată mi-am dat seama de un lucru căruia nu-i acordasem niciun fel de importanță până atunci. Față de dimensiunea lui, de aproape un metru lungime și zece centimetri grosime, tubul era nefiresc de ușor.

Romulus Dobrotan se apropie de Dan și îi întinse cilindrul de metal. Acesta îl cântări în mână și, fără să vrea, exclamă:

— Într-adevăr, aveți dreptate!

— Sunt destul de curios din fire, continuă inginerul. Așa că am încercat în tot chipul să-l desfac. De altfel, o idee îmi străfulgerase prin minte.

— Încep să bănuiesc! Ați descoperit documentele? întrebă Dan, cu emoție și curiozitate firească.

Dar celălalt nu răspunse numaidecât. Scoase din buzunar un briceag, îi deschise lama și o strecură – cu o îndemânare surprinzătoare – într-un mic orificiu, așezat la baza cilindrului de metal, răsucindu-l de câteva ori în dreapta și în stânga. Se auzi un zgomot asemănător bâzâitului unui bondar și, întocmai ca la un număr atractiv de prestidigitație, cilindrul se desfăcu în două. În spațiul gol dintre cele două tuburi de metal se afla o hartă îngălbenită de vreme.

— Iată „documentele“ baronului! spuse inginerul, privind disprețuitor harta. De fapt, după părerea mea, o nimica toată. M-am gândit că, totuși, sunteți în drept să primiți documentul acesta și de aceea v-am telefonat. Dacă vă interesează, puteți să luați și tabloul, deși pentru mine reprezintă, într-un anumit fel, o amintire de familie.

Inginerul își aprinse o nouă țigară și rămase în picioare, dându-i de înțeles prin aceasta lui Dan că îi încredințase tot ceea ce știa și că deci, pentru el, nu mai era nimic deosebit de discutat în jurul „Căprioarei aurii“.

— Vă mulțumim, pentru informații și pentru documente, domnule inginer!

Dan îi întinse mâna, făcu câțiva pași, dar în ușă se întoarse:

— Aș avea o dorință!

— Mă rog, dacă se poate am să v-o îndeplinesc.

— Eu tot nu mă întorc în astă-seară la București. Vreți să-mi împrumutați tabloul? Mâine dimineață, înainte de a pleca, o să vi-l aduc înapoi.

— Cu plăcere!

— În cazul acesta, v-aș ruga să refaceți tubul de metal așa cum a fost.

Inginerul manevră din nou cu iscusință briceagul și cele două cilindre se contopiră în forma lor inițială.

— Interesant mecanism! rosti cu admirație Dan. Și briceagul e foarte frumos! De unde îl aveți?

Mai înainte ca inginerul să poată răspunde, Dan îl luă de pe masă și îl contemplă cu atenție, în timp ce cu cealaltă mână își aranja acul de la cravată.

— L-am cumpărat acum câțiva ani, nu mai țin minte de unde...

Lui Dan nu-i scăpase amănuntul că vocea inginerului trăda, pentru prima oară de la începutul discuției lor, o ușoară enervare.

— Vă mulțumesc încă o dată! rosti Dan, înapoindu-i briceagul și luând în primire documentul și cilindrul de metal, care conținea acum numai copia „Căprioarei aurii".

Odată ajuns în camera lui, Dan se întinse cu mâinile sub cap pe divanul studio. Îi plăcea nespus să se gândească, privind tavanul alb. I se părea că, în acest fel, gândurile se adună mai ușor și le poate tria și așeza în ordine cu mai multă liniște.

După ce trecu în revistă tot ce știa despre „Căprioara aurie", se așeză pe scaunul de la masă, luă o bucată de hârtie și începu să deseneze diverse figuri geometrice. Linii, cercuri, triunghiuri se aliniară pe foaia de hârtie. Fiecare căpăta imediat o inițială sau o cifră. Se părea că era un joc distractiv, inventat și cunoscut numai de el, care îl amuza teribil, deoarece mai acoperi încă două foi de hârtie în același mod. Dacă cineva ar fi reușit să descifreze jocul acesta bizar, ar fi avut surpriza să descopere că toate desenele reprezentau, de fapt, concluziile de până atunci ale căpitanului de securitate Dan Tomescu cu privire la dosarul „Căprioarei aurii".

*

Chiar în acea noapte trimise un mesaj cifrat colonelului Manea, însoțit de hartă, precum și de un mic film fotografic care conținea un singur clișeu, reprezentând briceagul inginerului Dobrotan, arătându-i, în același timp, mersul operațiunilor și ce avea să facă mai departe.

Dimineața, un curier sosise cu răspunsul. Colonelul aproba întrutotul planurile subalternului său și îi

trimitea, într-un plic, cinci fotografii.

La parterul Complexului turistic, unde locuia, era un mic bufet. Dan rugă să i se pregătească o cafea și între timp, răsfoi o revistă de artă și cultură, care apărea la Ploiești. Își aruncă privirea numai pe titlurile articolelor. La un moment dat, una din rubrici îi atrase mai mult atenția. Era rubrica de artă plastică, semnată de un oarecare Dumitru Vlase. Parcurse rândurile cu multă curiozitate. Articolul era bine scris, iar autorul părea să fie documentat. „Ce-ar fi să am o discuție cu acest tovarăș pe teme de pictură și de experți în pictură?“ își spuse el. „Dar să lăsăm asta pentru puțin mai târziu! Deocamdată să tragem concluziile în urma examinării fotografiilor“. Într-atât erau de perfect mărite, încât nu era nevoie de nicio lupă pentru a descifra cu ușurință, între lama și tocul briceagului, locul și data fabricației: Sollingen – 1942. Poate că această localitate și data nu reprezentau mare lucru. Pentru Dan era însă un punct de plecare, un mic fir de pai, de care trebuia să se agațe cu stăruința înecatului. Încercase în seara trecută, cu mai multe bricege, să desfacă cele două cilindre, dar nu izbutise decât cu foarte mare greutate cu unul singur dintre ele. Se putea să se și înșele, dar ideea care îi dădea mereu târcoale era aceea că briceagul inginerului Romulus Dobrotan făcea parte integrantă din întregul mecanism al tubului de metal. Dacă ipoteza aceasta nu era greșită, însemna că inginerul ascundea anumite lucruri, în primul rând proveniența briceagului atunci când îi spusese că l-a cumpărat în urmă doar cu câțiva ani. Pentru ce și în ce scop?

Presupunând că tabloul original era pierdut și că singurul document secret era harta pe care i-o înmânase inginerul, totuși acțiunea „Căprioarei aurii“ nu se încheia aici. Rămânea complet învăluită în necunoscut problema principală a dosarului: asasinarea lui Begu și a tovarășilor săi. Ori, pentru Dan, era limpede că toate cele trei acțiuni aveau o legătură indisolubilă între ele. Concluzia logică se desprindea cu certitudine. Ori inginerul Romulus Dobrotan nu știe de crimele comise în urmă cu douăzeci și cinci de ani, ori ascunde – cu bună știință – anumite date, căutând să abată atenția cercetătorilor de la punctul cel mai important al dosarului, lichidând în mod superficial celelalte două puncte. Dar atunci se năștea o altă întrebare: „De ce mai sesizase securitatea?“

După ce isprăvi de băut cafeaua, se ridică de la masă și se întoarse în camera sa. Conform înțelegerii cu Dobrotan, luă din nou drumul care ducea la vila Mara, spre a-i restitui tabloul.

Îl găsi pe inginer îndeletnicindu-se cu grădinăritul în curtea din fața casei. Plivea de buruieni rondurile cu flori, apoi le uda cu stropitoarea, și era atât de absorbit de ceea ce făcea, încât nu-și dădu seama de prezența lui Dan decât când acesta se află la doi pași de ei.

— Bună dimineața, domnule inginer!

— Ah! Dumneata erai?

— Încântătoare ocupație!

— Într-adevăr! E plăcut să abandonezi lumea cifrelor pentru a te dedica, măcar o dată pe an, muncii în plină natură. Din păcate, de-abia am sosit și trebuie să-mi întrerup concediul.

— Cum așa?! se miră Dan.

— Am fost chemat, de urgență la București. Directorul Institutului mi-a comunicat telegrafic că va trebui să plec din nou în străinătate. Adineaori chiar am primit telegrama.

— Trebuie să fie o problemă foarte importantă dacă vă obligă să renunțați la concediu!

— Nu știu absolut nimic, dar probabil că așa trebuie să fie.

— Poate o să am plăcerea să călătorim împreună! Nemaiavând ce face aici, nu-mi rămâne decât să mă reîntorc și eu.

Inginerul nu răspunse imediat. Era preocupat să smulgă o buruiană adânc înfiptă în pământ.

— Ce m-ați întrebat? spuse el după ce reuși, în sfârșit, delicata operație.

— Dacă îmi faceți plăcerea să mergem împreună la București! Vă țin la dispoziție un loc în mașina mea.

— Mulțumesc! Sunteți foarte amabil, dar prefer călătoria cu trenul.

— Cum doriți! Poftiți, vă aparține.

Îi întinse tubul de metal și, salutându-l politicos, se îndreptă spre poartă. Inginerul urmărea cu privirea silueta zveltă și atletică a căpitanului de securitate și zâmbea mulțumit.

*

În fața Complexului turistic îl aștepta un ofițer de miliție. Se recomandă și îi întinse o telegramă a miliției

din Săcele. Dan o citi pe nerăsuflate și pentru prima oară în decursul a douăzeci și patru de ore îi veni să sară în sus de bucurie.

Iată conținutul telegramei:

„Vă informăm că în seara zilei de 15 iunie, un automobil, marca Renault 16, culoare albastră, a intrat în zona localității Cheia. În mașină se aflau două persoane: șoferul și un însoțitor. Mașina venea dinspre Brașov și a trecut prin Săcele, dar n-a continuat drumul spre Cheia, întrucât la bifurcația șoselei s-a îndreptat spre Cabana Muntele Roșu. În acest punct am încetat urmărirea și ne-am reîntors la Săcele, de unde am telefonat imediat la cabană. Ni s-a comunicat că, la orele 12 noaptea, unul dintre pasageri a dispărut de la cabană și nu s-a mai întors până în zorii zilei, când celălalt, care dormise peste noapte acolo, a plecat cu mașina. Totuși, la orele 8 dimineața mașina a trecut prin Săcele cu ambii pasageri. Pretextând un control al actelor, am legitimat șoferul mașinii cu numărul 60460-Ploiești. Numele lui este Ion Păcuraru, domiciliat în București. Vă redăm semnalmentele celuilalt pasager: scund, gras, etatea aproximativă între 50–60 de ani.“

— Mulțumesc, tovarășe! se adresă Dan ofițerului de miliție. Am câștigat un pion prețios, adăugă el cu gândul la încâlcita partidă de șah pe care o juca împotriva unui adversar necunoscut, dar cu atât mai de temut.

Înainte de a se urca în mașina ce urma să-l ducă la București, Dan ceru o convorbire urgentă cu redacția revistei unde lucra Radu Balmuș. Obținu legătura în mai puțin de cinci minute.

— Alo! Radu Balmuș la aparat! auzi el în receptor vocea simpatică a reporterului.

— Bună dimineața! Dan Tomescu te caută.

— Cine?!

— M-ai și uitat, prietene?

— Dane! Tu ești?

— Eu!

— De unde telefonezi?

— De pe Ceahlău! Nu vrei să ne întâlnim aici și să depanăm niște amintiri din copilărie?

— Nu înțeleg nimic!

— Ai să mă înțelegi imediat! Urcă-te în primul tren și vino la Ploiești!

— Parcă spuneai că...

— Și dacă îți spuneam că mă aflu pe Himalaia, mă credeai?

— Ești pus pe glume...
— Nicidecum! Încep numai să fiu ceva mai vesel decât eram până acum. Cunoști Ploieștiul?
— Mai e vorbă!
— Te aștept în fața stadionului.
— E ceva chiar atât de important?
— Nici nu-ți închipui! Am invitat la întâlnirea noastră și o veche cunoștință de-a ta.
— Care?
— E o surpriză!
Când ajunse în Ploiești, primul drum îl făcu la redacția revistei unde lucra criticul de artă plastică, Dumitru Vlase. Din fericire, îl găsi în redacție. Era un tânăr vioi, care îi confirmă în cursul discuției bunele aprecieri făcute de Dan, în sinea lui, atunci când îi citise articolul.
Discuția fusese rodnică, deoarece până la urmă obținuse numele pictorului care locuia în Ploiești și ale cărui semnalmente coincideau cu acelea ale individului scund, gras și negricios, ce fusese semnalat ca unul dintre pasagerii Renaultului albastru de către miliția din Săcele. Mulțumi criticului și se îndreptă către stadionul orașului, unde îl găsi pe Radu Balmuș, așteptându-l agitat și intrigat în același timp.

*

Directorul Institutului îl aștepta cu vădită nerăbdare. Îl pofti să ia loc pe scaunul capitonat cu pluș, așezat în fața biroului său și dădu dispoziție secretarei să nu primească pe nimeni atât timp cât va discuta cu inginerul Dobrotan.
— Te rog să mă ierți, dragul meu, că am fost nevoit să-ți întrerup atât de brusc concediul de odihnă, dar s-a ivit pe neașteptate o problemă importantă, pe care am considerat că numai dumneata o vei putea duce la bun sfârșit.
— Vă mulțumesc pentru apreciere, domnule director!
— Nu! Nu ai de ce să-mi mulțumești. Activitatea dumitale, în cadrul acestui Institut, atât de laborioasă de-a lungul anilor, te recomandă de la sine. Și acum iată despre ce este vorba.
Directorul deschise seiful și scoase de acolo un dosar voluminos.
— Cred că recunoști acest dosar!

Inginerul Romulus Dobrotan își aprinse o țigară, urmărind visător fumul albastru-cenușiu. Directorul se așeză la birou și împinse dosarul către inginer.

— Îți trebuiesc câteva ore să-l revezi. Bineînțeles, vei lucra, ca de obicei aici, în biroul meu. Nu uita la plecare să îl închizi la loc în seif. La orele zece seara trec cu mașina la dumneata pe acasă să-ți explic, în amănunt, despre ce este vorba! De acord?

— Da, domnule director! Aș avea o singură rugăminte.

— Care anume?

— Să-mi permiteți să cumpăr ceva de mâncare. Știți...

— Da. Te înțeleg, dragul meu. Se vede însă că ai uitat un singur lucru: bufetul Institutului nostru e aprovizionat excelent. Dar dacă vrei neapărat să treci acum pe acasă, mă rog, asta e cu totul altceva, adăugă el după o clipă de gândire.

— Vă mulțumesc! Aș mai vrea să-mi spuneți ziua și ora plecării.

— Și unde anume pleci... nu te interesează?

Inginerul surâse echivoc.

— Ești un om norocos, domnule Dobrotan. Consiliul experților în materie de construcții aero-navale are loc la Rio de Janeiro.

— Minunat oraș!

— Într-adevăr! Cel puțin atât cât îl cunosc eu din filme și de la televiziune... Plecarea e fixată pentru ziua de mâine, la orele șase și cinci minute. E același avion cu care ai fost zilele trecute la Paris.

Directorul îi întinse mâna:

— Cu bine și... succes!

Dobrotan părăsi încăperea.

Îndată după plecarea inginerului, directorul formă un număr de telefon și rugă să i se dea legătura cu Mareș, locotenentul major de securitate.

*

Mașina se oprise în fața unei case scunde, într-un cartier mărginaș al Ploieștiului. Dan și Radu coborâră din mașină, sunară îndelung, până ce le deschise o bătrână.

— Pe cine căutați?

— Am vrea să vorbim cu pictorul Caraiman.

— Nu e acasă! mormăi bătrâna și încercă să închidă ușa în nasul vizitatorilor, dar nu reuși, deoarece Dan

opunea o rezistență serioasă.
— Un moment, vă rog!
— V-am spus doar că nu e acasă, se oțărî bătrâna.
Dan își arătă legitimația și, la vederea ei, femeia parcă se mai îndulci.
— Ce vreți? A făcut ceva rău domnul pictor? Eu nu știu absolut nimic! I-am auzit doar certându-se acum o oră. Pe urmă am auzit motorul mașinii. Înseamnă că iar au plecat de-acasă.
— Pe cine ai auzit certându-se?
— Pe domnul pictor și cu bărbatul acela cu care a fost plecat astă-noapte cu mașina.
— A cui e mașina?
— A domnului Caraiman, că a câștigat-o la loz în plic acum o lună de zile, dar dumnealui nici nu știe să o conducă.
— Și spui că nu e nimeni acasă...
— Pe cuvântul meu, maică! Adineaori am ciocănit la ușa de la camera dumnealui și n-a răspuns nimeni.
— Poate că doarme! O fi obosit de atâtea drumuri.
— Pai nu vă spusei că iar au plecat?
— Dumneata ești proprietăreasa casei?
— Eu sunt.
— Am să te rog să-mi îngădui să arunc doar o privire în camera domnului Caraiman. Cu dumneata de față, bineînțeles.
— Bine, maică, poftiți!
Urmară pe bătrână de-a lungul unui coridor îngust. La capătul lui, se întrezărea în semiîntuneric o ușă. Dan apăsă pe clanță. Ușa era încuiată.
— Dumneata nu mai ai o altă cheie?
— Mai am una, că eu îi fac curat prin cameră, dar trebuie să mă duc să o caut.
— Bine. Te așteptăm!
Bătrâna se îndepărtă, cu pași târșiți.
— Nu înțeleg absolut nimic! exclamă Radu. Am impresia că alergăm după cai verzi pe pereți.
— Nu se știe niciodată!
Așteptară câteva minute. Bătrâna se reîntoarse cu cheia. Dan deschise nerăbdător ușa. Deși în plină zi, camera era complet în întuneric, fereastra fiind acoperită de a draperie groasă. Bătrâna răsuci comutatorul și o lumină puternică se revărsă din plafon. Era o cameră neobișnuit de mare, cu pereții plini de tablouri, cu un șevalet la care cineva, probabil pictorul, lucrase până nu

de mult timp. Într-un colț al încăperii se zărea un paravan demodat.

— Ce-i acolo? întrebă Dan pe bătrână, arătându-i paravanul.

— Unde?

— După paravan.

— Ce să fie? Patul domnului pictor.

Bătrâna se îndreptă cu pașii ei târșiți și dispăru după paravan. Îi auziră exclamația de surprindere.

— Ce s-a întâmplat?

— E aici! Doarme.

Dan înlătură, printr-o mișcare rapidă, paravanul. Un bărbat, scund și gras era lungit în pat, cu fața spre perete.

— Nu-l atingeți! strigă el. Radule, vino aici! Îl recunoști?

Reporterul, emoționat la culme, își lungi gâtul să-l poată zări mai bine pe pictor.

— Îl cunoști? repetă, încordat, Dan.

— Desigur, spuse uimit Radu. El e! Individul care mi s-a recomandat drept maiorul de miliție Păcuraru. Dar ce Dumnezeu! Doarme atât de adânc?

— Doarme un somn din care nu se va mai trezi niciodată.

Bătrâna înțelese abia acum ce se petrecea și izbucni într-un plâns scâncit și molcom. În pragul ușii își făcu apariția unul din oamenii lui Dan.

— Tovarășe căpitan, pot să vă raportez?

Dan îl trase deoparte, pe sălița îngustă.

— Raportează, sergent!

— O comunicare prin radio: La kilometrul 25, pe șoseaua Ploiești-București, mașina cu numărul 60460 din Ploiești, marca Renault albastru, s-a răsturnat într-o viroagă. Nu s-a găsit niciun cadavru la locul accidentului. Comunică locotenentul Bocan.

— Mulțumesc! Rămâi aici, sergent! Nimeni nu se va atinge de nimic, până la sosirea organelor de miliție.

— Am înțeles!

Dan se reîntoarse în camera pictorului Caraiman.

— Dragă Radule, ne vom îndrepta cu toată viteza spre București, mai înainte ca Păcuraru să se întoarcă acasă din excursia sa în munții Făgărașului.

— Care Păcuraru? întrebă, buimac, Radu. Nu zău, chiar că nu mai înțeleg nimic!

— Încă puțină răbdare, dragul meu, și va sosi și clipa mult așteptată de tine, când vom sta pe îndelete de vorbă

despre amintirile noastre plăcute din copilărie și, dacă vrei, și despre „Căprioara aurie“, un subiect cel puțin tot atât de interesant.

*

Își făcuse, cu minuțiozitatea-i caracteristică planul evadării.

În intervalul de timp de când era prizonier în castelul din suburbiile pariziene, reținuse toate amănuntele care ar fi putut să-i folosească. Observase de la fereastră cum unul dintre paznicii săi pleca în fiecare dimineață în oraș cu o bicicletă, probabil după cumpărături, și se întorcea la amiază cu un coș încărcat de pachete pe portbagaj. Așadar, în castel mai rămânea un singur paznic timp de câteva ore. Era un plan riscant, primejdios, dar trebuia să-l încerce, orice s-ar întâmpla.

Când servitoarea surdo-mută intră în încăpere pentru a-i aduce micul dejun, îl găsi zvârcolindu-se pe covor, ținându-se cu mâinile de pântece. Îngrijorată, alergă la paznic și prin semne îl invită să o urmeze. Paznicul îl privi cum se zbătea ca un apucat – mai întâi de la distanță, apoi se apropie curios – neînțelegând ce se întâmplă cu prizonierul. Se aplecă, imprudent, asupra lui și, pe neașteptate, primi o lovitură în moalele capului, în stare să doboare și un taur. Se prăbuși la podea, fără să apuce să scoată măcar un geamăt, în timp ce prizonierul sări în picioare cu o sprinteneală neașteptată și, mai înainte ca servitoarea să-și dea seama de ce se întâmplă, primi o lovitură, aproape asemănătoare, care o trimise și pe ea în lumea viselor.

— Îmi pare rău, murmură prizonierul, dar n-aveam altă soluție!

Zăvorî ușa și alergă, cât îl țineau picioarele, pe scări. Traversă în goană holul uriaș, deschise poarta masivă de stejar și se opri un moment să respire cu nesaț aerul proaspăt al dimineții. Apoi străbătu în fugă aleea străjuită de plopii uriași și ajunse la șoseaua principală. Auzi strigăte disperate în urma lui. Probabil că paznicul își revenise din leșin și alerga acum după el să-l prindă. Nu! Așa ceva nu se va întâmpla! Privi cu disperare în lungul șoselei. Zări, venind spre el, la distanță de vreo sută de metri, un camion încărcat cu bidoane cu lapte și alergă în întâmpinarea lui, făcând semne disperate șoferului să oprească. Acesta, surprins, evită în ultima clipă, cu multă dibăcie, să nu-l calce pe „nebunul“ care

țopăia și gesticula în mijlocul șoselei. Își continuă drumul. Dar omul sărise pe scara mașinii și se agățase cu disperare de clanța uneia dintre uși, așa că șoferul opri camionul.

— Ce dorești, domnule? îi strigă el revoltat.

„Nebunul“ deschise ușa și se aruncă pe locul liber de lângă șofer.

— Cu toată viteza, înainte! urlă el și îi azvârli o bancnotă de o sută de franci, la vederea căreia șoferul porni camionul, fără să mai întrebe absolut nimic.

În urma lor, pe șosea, o namilă de om trase – plin de ciudă – șase gloanțe, care din fericire nu nimeriră nici măcar cauciucurile camionului sau bidoanele pline cu lapte.

La amiază, colonelul de securitate Adrian Manea primea o comunicare extrem de prețioasă și de importantă din partea unei voci grave și șovăitoare, asemenea aceleia pe care o imprimase subalternul său, căpitanul Dan Tomescu, cu multe zile înainte, pe o bandă de magnetofon.

*

Fostul proprietar de taxiuri, Ion Păcuraru, se reîntoarse ca un om obosit de cât cutreierase prin munții Făgărașului, așa că nu se arătă prea încântat când văzu că în casă îl aștepta un musafir.

— Mareș, se recomandă bărbatul subțirel și negricios.

— Îmi pare bine de cunoștință, răspunse el cu un ton acru.

— Te rog să mă ierți, domnule Păcuraru, că te deranjez tocmai acum, când sosești de la drum.

— Am fost și eu, ca tot omul, în concediu de odihnă.

— Știu! Mi-a spus soția dumitale.

— Mă iertați câteva minute! Aș vrea să mă duc să mă spăl, să mă aranjez...

— Vrei să te speli de păcate, domnule Păcuraru? îl întrerupse, sever, Mareș.

— Nu înțeleg! se încruntă Păcuraru, încercând totuși să iasă pe ușă. Dar în prag îi barară drumul doi ofițeri de miliție.

— Ce înseamnă toate astea? gemu el.

— Ion Păcuraru, ești arestat pentru crima pe care ai comis-o cu câteva ore în urmă la Ploiești! Ești acuzat de a-l fi omorât pe pictorul Caraiman! Încercând apoi să

ștergi urmele crimei tale, ai distrus mașina Renault, care aparținea pictorului.

— Nu este adevărat! Nu-l cunosc pe acest Caraiman, de care-mi vorbiți! Nu l-am văzut în viața mea! Eu am fost în excursie... în Făgăraș.

— Din nefericire pentru tine, Păcurarule, spuse unul din ofițerii de miliție, în zorii zilei de astăzi, când ai fost oprit și legitimat la postul de control din Săcele – care, între noi fie vorba, nu se află în munții Făgărașului – pentru orice eventualitate ai fost fotografiat la volanul mașinii, având alături de tine pe pictorul Caraiman.

— Te recunoști? îl întrebă celălalt ofițer de miliție, arătându-i fotografia.

Păcuraru își plecă abătut capul. Din camera de alături se auzi hohotul de plâns al femeii sale.

— Pentru ce l-ai omorât pe Caraiman? îl întrebă Mareș.

— Pentru astea, răspunse el și scoase din rucsac un pumn de bijuterii, pe care le așeză încet pe masă.

*

Pe neașteptate, Dan Tomescu își anunță vizita la redacție.

— Bătrâne, am din nou nevoie de tine! spusese el lui Radu Balmuș. Și de prietenul tău, fotoreporterul Dorian.

Așa că Radu Balmuș fusese nevoit să-și amâne prânzul, cu toate că simțea un gol cumplit în stomac.

Dan nu întârzie mult. Era – după cum și-au dat imediat seama Radu și Dorian – într-o stare de surescitare puțin obișnuită.

— Am venit să facem o mică ședință de perspicacitate, le spuse el, stârnindu-le uimirea și curiozitatea. Cu condiția ca voi să fi păstrat fotografiile de la plecarea și sosirea pe aeroport a inginerului Dobrotan.

Dorian scotoci în colecția sa de fotografii și se reîntoarse în birou, surâzând victorios. Răspândiră fotografiile pe masa de lucru a lui Radu.

— Și acum să le observăm cu multă atenție! hotărî Dan. Există vreo deosebire, cât de mică, între ei?

— Care „ei"?! se mirară, pe bună dreptate, într-un singur glas, cei doi ziariști.

— Într-adevăr, ai putea să juri că e una și aceeași persoană, recunoscu Dan.

— Ascultă, Dane, ai putea să încetezi cu atâtea mistere! se supără Radu. Când vei înceta să-mi vorbești în enigme și să mă faci și pe mine să înțeleg tot ce se întâmplă?

— Deocamdată e timpul să mâncăm ceva, nu-i așa? Ești invitatul meu, adăugă el. Mama ne așteaptă acasă cu niște plăcinte cu carne cum n-ai mai mâncat de pe vremea când eram colegi de liceu. Iar pe seară am putea să facem toți trei o plimbare până la aeroport. Vom întâmpina o veche cunoștință comună.

*

Inginerul Romulus Dobrotan studiase cu multă atenție și încordare dosarul pe care i-l încredințase directorul, așa că părăsi Institutul abia când umbrele nopții învăluiseră Bucureștiul.

Închisese dosarul în seif și se grăbise să ajungă acasă, știind că nu peste multă vreme urma să primească vizita directorului. Acesta sosi tocmai în momentul când inginerul își terminase împachetarea bagajelor, în vederea plecării de a doua zi.

— Sunteți foarte punctual, domnule director! Poftiți înăuntru! îl invită el.

— Nu, dragul meu! Ai uitat că trebuie să îndeplinim mai întâi anumite formalități în legătură cu plecarea dumitale?

— Ce formalități? murmură, încruntat, inginerul.

— Aceleași pe care le-am făcut și data trecută. Să mergem! adăugă el. Mașina ne așteaptă.

Romulus Dobrotan avusese un moment de ezitare, care trecuse însă neobservat, întrucât celălalt tocmai își aprindea o țigară.

Închise ușa garsonierei cu grijă și îl urmă pe director. O neliniște vagă, instinctivă, îi cuprinse sufletul.

— Mergem la... aeroportul Băneasa. La tovarășul Manea! se adresă directorul șoferului.

— Am înțeles! surâse negriciosul de la volan, care nu era altul decât locotenentul major Mareș, și mașina demară fără zgomot, în noapte.

*

Inginerul Romulus Dobrotan și directorul Institutului pătrunseră în biroul colonelului Adrian Manea, conduși chiar de către Dan, care le ieșise surâzător în întâmpinare. Abia în acel moment inginerul sesizase

unde se aflau și, contrar obiceiului său, își pierduse complet stăpânirea de sine.

— Luați loc! îi invită colonelul, aprinzându-și o țigară, pe care o așeză pe marginea scrumierei de bronz de pe biroul său.

Din sertar scoase un dosar, pe care scrisese caligrafic, cu cerneală roșie: Dosarul „Căprioarei aurii".

— Vă rog să mă iertați, spuse el, după un timp de tăcere, că v-am adus aici la o oră atât de nepotrivită, dar aș vrea să lămurim anumite lucruri petrecute în urmă cu douăzeci și cinci de ani. În acest fel, voi închide, probabil definitiv, dosarul „Căprioarei aurii".

— În acest caz, mie îmi permiteți să mă retrag, interveni directorul.

— Desigur, tovarășe director, dacă vom avea nevoie de serviciile dumneavoastră vă telefonăm.

După ce directorul părăsi încăperea, colonelul Adrian Manea continuă o vreme să urmărească atent rotocoalele de fum stârnite de țigara de pe marginea scrumierei.

— Se poate fuma? întrebă inginerul, care se părea că își mai revenise din emoția pe care o încercase cu puțin timp înainte.

— Cum să nu! sări amabil Dan, și îi oferi pachetul său cu țigări.

După ce aprinse țigara și inspiră adânc două-trei fumuri, inginerul avu impresia că i-a revenit complet stăpânirea de sine.

— Așadar, domnule inginer Romulus Dobrotan, înainte de a îndeplini formalitățile necesare pentru plecarea dumneavoastră, v-aș ruga să faceți anumite completări necesare închiderii definitive a dosarului de care v-am vorbit.

— Cred că am împărtășit tovarășului ofițer, spuse inginerul, arătându-l pe Dan, tot ceea ce știam în legătură cu „Căprioara aurie".

— Iar eu am impresia că ați omis unele lucruri. Așa, spre exemplu, nu ați amintit absolut nimic căpitanului Dan Tomescu despre inginerul Begu. Atunci când ne-ați telefonat prima oară, am avut impresia că ne veți dezvălui și cine este asasinul lui. De ce nu ați mărturisit tot ceea ce știați în legătură cu această crimă?

— Pentru că... asasinul e mort de mult...

— Și pentru că era vorba de o persoană foarte apropiată dumitale, nu-i așa? rosti, cu o severitate neobișnuită în glas, colonelul.

Inginerul își plecă privirea în pământ.

— Da, spuse el cu voce stinsă. Asasinul lui Begu e fratele meu geamăn, Marius Dobrotan. De aceea am tăcut atâta vreme, mai ales că despre morți nu se poate vorbi decât de bine. La puțin timp după asasinarea lui Begu și-a găsit și el moartea, prăvălindu-se în prăpăstiile Zăganului.

— Deci... dumneata susții că fratele geamăn, Marius Dobrotan, este asasinul inginerului Begu?

— Da!

Colonelul Adrian Manea își aprinse o țigară, pe care nu o mai așeză pe marginea scrumierei de bronz, așa cum îi era obiceiul.

— În acest caz, ți-ai recunoscut vinovăția, domnule Marius Dobrotan, și, în numele legii, te declar arestat pentru crima pe care singur ai mărturisit-o!

— Dar eu... eu sunt inginerul Romulus Dobrotan! protestă el furios și se ridică de pe fotoliu. V-o pot dovedi cu acte!

În acel moment, Dan deschise ușa, făcând loc să intre unui bărbat aidoma celui care se afla în încăpere.

— Marius! spuse bărbatul, cu un glas șovăitor și grav. Marius, eu sunt... Romulus Dobrotan.

— Tu?! Tu aici?! Ai scăpat, câine! își ieși „el“ din minți.

Ochii îi luceau straniu și corpul îi era prins de convulsii.

— Mai bine te omoram atunci... cu mâinile mele! Să te fi strivit ca pe un vierme, uite-așa!

Se repezi asupra lui Romulus cu o putere pe care nu i-o mai bănuia, dar Dan ajunse mai repede decât „el“ și, într-o clipă, îl imobiliză, prinzându-i mâinile în cătușe.

EPILOG

— Dacă vrei neapărat să afli povestea „Căprioarei aurii", îi spuse peste câteva zile Dan bunului său prieten Radu Balmuș, te invit la mine acasă, la prânz. La dosar s-au adunat între timp toate probele. Marius și Romulus Dobrotan au făcut declarații complete, așa că dosarul „Căprioarei aurii" a fost, cu adevărat, închis.

Se întâlniră în casa amintirilor dragi din copilărie și, în timp ce Adina Tomescu le servea ca desert un pahar cu vin gros de Cotnari, Dan depănă caierul încâlcitelor file ale dosarului.

— Trebuie să ne reîntoarcem în urmă cu douăzeci și cinci de ani, în anul 1943, începu el.

Romulus și Marius Dobrotan sunt frați gemeni, care, în mod surprinzător, nu au totuși nimic comun între ei în afară de o asemănare fizică extraordinară.

În timp ce Romulus urma cursurile Politehnicii, Marius – dispărut de acasă cu câțiva ani în urmă – era rușinea familiei și se ocupa numai de potlogării. În anul când bătrânul Dobrotan cumpărase vila de la Cheia, Marius își face reapariția în mijlocul familiei. E îmbrăcat în uniformă de subofițer nazist și îl slujește cu devotament pe baronul Georg van Samisch, un iscusit spion, căruia Marius îi câștigă numaidecât încrederea.

Baronul avea misiunea principală de a descoperi grupul de patrioți din acea regiune, care subminau lucrările strategice ale trupelor naziste. El poartă cu sine, încă din trecutul război mondial, o capodoperă picturală, aparținând lui Grigore Nestorescu, pe care a descoperit-o cu totul întâmplător: „Căprioara aurie". Pentru a atrage în cursă adversarii necunoscuți, lansează cu ajutorul agenților săi zvonul că în pânza tabloului sunt ascunse documente extrem de importante. Pe de altă parte, îi vinde bătrânului Dobrotan o copie a tabloului, un fals executat cu multă măiestrie de un pictor talentat, dar ros de vicii, pe numele său Caraiman. Baronul îl bănuiește pe inginerul Begu ca fiind conducătorul grupului de patrioți din regiune, dar nu are certitudinea și, pentru a-l prinde, profită de prietenia lui Romulus cu acesta. Cu ajutorul lui Caraiman și a lui Marius, regizează cu abilitate o înscenare, care îl va face pe Romulus să creadă că prietenul său va intra în posesia documentelor, dar care, în fond, îi va fi fatală

inginerului Begu. Astfel, fără să vrea, Romulus ajutase la uciderea bunului său prieten chiar de către fratele său geamăn. Această crimă îl va zdruncina adânc. Se îmbolnăvește și e pe punctul să se prăpădească, dar e salvat cu ajutorul baronului, care dorește să se slujească în continuare de el, ca o momeală pentru ceilalți patrioți încă nedescoperiți. Și astfel mai cade o victimă: tatăl colonelului Manea, ucis chiar de către baron, la fel de mișelește. Un anume Petre, electrician, bun prieten cu Begu și cu Manea, își pierde mințile și într-un acces de furie îl sugrumă pe baron, fiind bineînțeles împușcat pe loc de către subordonații acestuia. Marius Dobrotan înțelege că a pierdut partida, că prietenii săi naziștii sunt înfrânți și că riscă să fie descoperită fapta sa monstruoasă. Pe de altă parte, cercetările sale de a descoperi adevărata „Căprioară aurie" și documentele au dat greş. Și atunci, într-o noapte de august, comite o nouă crimă. Îl omoară pe un subofițer german și îl aruncă în prăpastia Zăganului, având grijă să împrumute cadavrului identitatea sa. Un singur om cunoaște adevărul: pictorul Caraiman, complice fidel, care „descoperă" moartea lui Marius Dobrotan. Acesta dispare fără urme și aici se încheie prima parte a activității sale.

Anii trec. Romulus a ajuns între timp un inginer stimat și apreciat de toți cei care îl înconjoară. Caraiman, pe care patima beției îl împiedică să-și exercite din plin talentul, trăiește din sumele estorcate de la inginer, pe care îl amenință permanent că va dezvălui autorităților tot ceea ce știe despre fratele său. Pe de altă parte, el menține legătura cu Marius, care se află în America de Sud și, la îndemnul acestuia, continuă cu răbdare și meticulozitate cercetările pentru găsirea „Căprioarei aurii". Dar în zadar. Cel ce avea să descopere prețiosul cilindru de metal va fi Romulus. În ultimii cinci ani își petrecea concediile de odihnă chiar în vila unde locuiseră părinții săi. Anul trecut primește vizita lui Caraiman, însoțit de un meşter – Păcuraru – adus de acesta, chipurile, de la Ploiești. Spre surprinderea tuturor, casa de bani a bătrânului Dobrotan se dovedește a fi de fapt trapa unei ascunzători secrete, în care Romulus descoperă un tub de metal, identic cu acela în care era păstrată copia „Căprioarei aurii" și pe care el o păstra între lucrurile pe care le avea ca amintire de la tatăl său; de asemenea și un briceag Sollingen, de o formă oarecum deosebită față de cele obișnuite. Tubul

de metal e mult mai greu decât cel cunoscut de Romulus și de Caraiman, dar nu conține decât originalul „Căprioarei aurii“, pe care pictorul și-l însușește, drept preț al tăcerii sale.

Reîntors la București, după multe încercări, Romulus izbutește să afle mecanismul secret și taina cilindrului dublu. În interiorul lui se află o hartă veche, documente și... bijuterii! Iată, așadar, că informațiile inginerului Begu fuseseră exacte, numai că baronul găsise o ascunzătoare excelentă pentru toate acestea. Nimeni n-ar fi bănuit că documentele și lucrurile sale de preț sunt ascunse chiar în locuința bătrânului Dobrotan. Acest fapt nu l-a știut nimeni în afara baronului. Romulus își amintește acum că fratele său geamăn avea și el o cheie de la casa de bani, dar nici Marius nu cunoștea ascunzătoarea, fiindcă altfel și-ar fi însușit, imediat după moartea baronului, prețiosul tub de metal. De altfel, Marius a declarat la unul dintre interogatorii că baronul a fost acela care, prin oamenii săi, a montat casa de bani în biroul tatălui său.

Romulus Dobrotan descoperise, în sfârșit, documentele pentru care prietenul său drag, inginerul Begu, fusese omorât chiar de către fratele său, documente care conțineau, pe lângă harta șoselei strategice, plănuită de hitleriști, diferite obiective pe care urmau să le distrugă în cursul retragerii, precum și materiale de spionaj, pe a căror reactualizare – pentru noii săi patroni – conta foarte mult Marius Dobrotan. Cu puțin timp înainte de a pleca la Paris, Romulus se hotărăște să divulge totul autorităților în drept. Cel mai indicat i se pare chiar copilul lemnarului Manea, despre care a aflat, nu demult, că e colonel de securitate. Pentru aceasta îl somează pe Caraiman să predea „Căprioara aurie“. Pictorul îl înștiințează imediat pe Marius, și în mintea acestuia încolțește un gând diabolic. Prin corespondența cifrată, care o întreține cu pictorul, îi ordonă să îl amâne pe Romulus până la reîntoarcerea de la Paris. În fapt, el pune în aplicare un plan îndrăzneț, riscant, dar nu are ce face, pentru că e presat de patronii rețelei de spionaj pentru care lucrează, a căror răbdare se pare că ajunsese la capăt. Profitând de extraordinara asemănare, de care s-a convins personal că anii nu au alterat-o, se substituie inginerului Romulus Dobrotan, după ce, în prealabil, sub amenințarea cu moartea, a aflat de la fratele său toate amănuntele care îl interesau, în scopul unei activități intense de spionaj, ajutat,

bineînțeles, de Caraiman și Păcuraru, activitate pe care ar fi continuat-o până când s-ar fi ivit ocazia unei noi plecări peste graniță. Planul lui Marius, cât ar fi fost de genial, conținea o particulă pe care el a neglijat-o, considerând-o – dacă și-a dat seama – infimă, dar care, în cele din urmă, l-a trădat.

Atitudinea sa față de colectivul de muncă în care lucra Romulus a apărut, cel puțin, ciudată. Oamenii au simțit imediat că „se petrecuse ceva în mentalitatea inginerului Romulus Dobrotan". Oricât ar fi încercat Marius, el nu putea să dedubleze și psihicul fratelui său. Aceasta a dat de bănuit în primul rând directorului Institutului, dar chiar și bătrânului portar, care „a fost foarte surprins că inginerul nu îi mai adresează obișnuitul salut".

Toate aceste lucruri ne-au dat și nouă de gândit, continuă Dan. „L-am încercat" pe Romulus Dobrotan cu momeala dosarului sigilat și a plecării imediate la Rio de Janeiro, dar, în fond, cel care a căzut în cursă a fost chiar Marius Dobrotan. La percheziția făcută la domiciliul lui Romulus, am găsit într-un geamantan faimosul tub, în a cărui ascunzătoare se aflau atât documentele vechi, cât și cele recente, privind formule noi de construcții aviatice, sub forma unor microfilme, lucrate cu multă îndemânare, de către Marius. Bijuteriile au constituit „răsplata" pentru fidelitatea lui Caraiman, care, la rândul său, le-a împărțit cu lacomul său ajutor, Ion Păcuraru, finul pictorului. Acesta, un element descompus moralicește, se ocupa cu unele acțiuni subversive, de care avea cunoștință și Caraiman, și aflând de plecarea lui Marius și-a dorit să rămână singurul posesor al bijuteriilor, întrucât considera că acelea pe care le-a primit nu constituiau o răsplată suficientă a serviciilor pe care le făcuse pictorului și nu a ezitat, în cele din urmă, să-l omoare.

Restul povestirii îl cunoști tot atât de bine ca și mine, încheie Dan.

— Cred că da, consimți Radu Balmuș, după un timp de tăcere, în care nu se mai auzea decât tic-tacul pendulei din perete. Afară de un singur lucru: ce s-a întâmplat până la urmă cu „Căprioara aurie"?

— N-am mai găsit-o la locuința lui Caraiman, cu toate cercetările noastre. A ascuns-o atât de bine, încât, deocamdată, o considerăm pierdută. În ziua când se va da de urma ei, cred că merită să mergem să o admirăm și noi, spuse zâmbitor Dan, și ridică paharul plin cu

Cotnari în sănătatea bunului său prieten din copilărie, Radu Balmuș.

Table of Contents

Table of Contents